

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА СТАТИСТИКИ

«СТАТИСТИКА – ІНСТРУМЕНТ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТУДЕНТСЬКИХ ПРАЦЬ

ВИПУСК 3

Частина II

**Одеса
2017**

ПАРТНЕРСТВО УКРАЇНИ З НІМЕЧЧИНОЮ

Жосан Л. Д.¹, Милашко О. Г.²

1 – студент, кафедра статистики,

2 – канд. екон. наук, доцент, кафедра статистики

Одеський національний економічний університет, м. Одеса

АНОТАЦІЇ

Жосан Л. Д., Милашко О. Г. Партнерство України з Німеччиною. Проаналізовано структуру зовнішньої торгівлі товарами Німеччини. Визначено основні торговельні партнери Німеччини. Оцінена інтенсивність розвитку прямих іноземних інвестицій країни. Досліджено напрямки розвитку німецько-українських відносин.

Ключові слова: зовнішня торгівля, сальдо торгового балансу, прямі іноземні інвестиції.

Жосан Л. Д., Милашко О. Г. Партнерство Украины с Германией. Проанализирована структура внешней торговли товарами Германии. Определены основные торговые партнеры Германии. Оценена интенсивность развития прямых иностранных инвестиций страны. Исследовано направления развития немецко-украинских отношений.

Ключевые слова: внешняя торговля, сальдо торгового баланса, прямые иностранные инвестиции.

Josan L. D., Mylashko O. G. Partnership between Ukraine and Germany. The structure of foreign trade in Germany. The main trading partners of Germany. The estimated intensity of FDI the country. Researched areas of German-Ukrainian relations.

Keywords: foreign trade, balance of trade, foreign direct investment

ПОСИЛАННЯ НА РЕСУРС

Жосан, Л. Д. Партнерство України з Німеччиною [Текст] / Л. Д. Жосан, О. Г. Милашко // Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень : збірник наукових студентських праць. Випуск 3. Частина II – Одеса, ОНЕУ. – 2017. – С. 30 – 35.

Постановка проблеми. Серед найактивніших партнерів України є об'єднана Німеччина, її геополітична роль визначається не лише високими і сталими темпами економічного зростання, а, насамперед, стабільним фінансовим становищем. Німеччина посідає вигідну стратегічну позицію "перехрестя" Європи і є одним із промислових та фінансових гігантів світу. Вона здійснює активну інвестиційну політику. Дослідження економіки

Німеччини, її особливостей, крім пізнавальної функції, могло б сприяти регулюванню економіки України.

Німеччина однією з перших 26 грудня 1991 р. визнала незалежність України; 17 січня 1992 р. між двома державами були встановлені дипломатичні відносини. Через місяць, 17 лютого, посол ФРН у Києві фон Бас-севич вручив вірчі грамоти і став першим послом іноземної держави в Україні, а 16 березня 1992 р. офіційно розпочало роботу посольство України в Бонні. У Німеччині працює відділення посольства в Берліні.

Індикатором стану двосторонніх відносин є взаємні візити вищого керівництва, оскільки вже сам факт їх здійснення засвідчує наявність у політичного істеблішменту прагнення до зміцнення різнопланових зв'язків. Підтримка Німеччини - визнаного лідера інтеграційних процесів на континенті – означає для України готовність Європи співпрацювати з нею як із перспективним, передбачуваним партнером, визнання її вагомим чинником політичної стабільності в європейському просторі. [1]

Аналіз досліджень та публікацій. Проблеми економічного розвитку Німеччини відображені в роботах таких французьких вчених як В. Е. Майер (зосередив свою увагу в основному на аналізі колективної праці німецьких авторів "Німецька аграрна історія» і лише коротко охарактеризував підходи), В. Абель, Г. Франц і Ф. Лютге і ще кількох істориків ФРН і НДР такі як: Г. Фоглер, М. Штейнметц, Г. Моттек, Г. Хейтц, Ж.-Ф. Хеннінг, Х. Харніш.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Особливої уваги потребує статистичний аналіз процесів та явищ, що відбуваються в економіці Німеччини і визначення напрямків розвитку німецько-українських торгових відносин.

Метою даної роботи є статистичне дослідження особливостей економічної моделі Німеччини та позиції країни на світовій арені.

Виклад основного матеріалу. На межі ХХ-ХХІ ст. ФРН є третьою індустріальною державою світу, за обсягом промислового виробництва, поступаючись лише США і Японії. За абсолютною величиною валового внутрішнього продукту (ВВП) ФРН займала 3-є місце у світі услід за США і Японією. Німеччина – провідна економічна держава Європи. Провідне місце в економіці займає гірнична, металургійна, хімічна, машинобудівна, харчова, суднобудівна, текстильна, нафтопереробна промисловість. Розвинені всі види сучасного транспорту. Мережа залізниць, автобанів, трубопровідного транспорту. Гол. морські порти – Гамбург, Бремен, Вільгельмсгафен, Бремергафен, Любек, Росток, Варнемюнде, Вісмар, Штральзунд. Головний західнонімецький аеропорт, найбільший у всій континентальній Європі, знаходиться у Франкфурті-на-Майні. Всі міста і міські агломерації понад 1 млн чол. мають власні аеропорти з регулярним авіаційним сполученням. Провідна авіаційна компанія Німеччини – «Люфтганза».

Після об'єднання держави у 1990 р. для німецької зовнішньої політики відкрилися нові шляхи для розвитку – у Європі та в цілому світі. Ра-

зом зі своїми європейськими партнерами Німеччина виступає за мир та безпеку у світі, тому спрямовує міжнародну діяльність на підтримання добросусідських відносин та розвиток ідей за подолання бідності, проблем біженців та подолання міжнародних конфліктів.

Німеччина здійснює співробітництво з іншими державами, беручи участь у міжнародних організаціях. Зокрема, ФРН є членом Європейського Союзу, Організації Об'єднаних Націй, НАТО, ОБСЄ, СОТ, МВФ та ін.

У 1957 р. Німеччина належала до шести засновників теперішнього ЄС. Внесок Німеччини у бюджет ЄС (141 млрд. євро) становить 26,6 млрд. євро (2010 р.)

У 2004 р. завершилося четверте членство Німеччини як непостійного члена Ради Безпеки ООН після вступу країни до організації у 1973 р. Щоб прилаштувати ООН до політичних реалій сьогодення, Німеччина виступає за реформу організації. З 1996 р. Німеччина, третій за розміром внесків платник до бюджету ООН, є однією з країн, де розташовані органи ООН: зокрема в Бонні розташований Секретаріат Рамкової конвенції ООН зі зміни клімату.

Рада Безпеки несе головну відповідальність за підтримання миру і міжнародної безпеки. Німеччина завжди прагнула зробити роботу в Раді Безпеки ефективною і прозорою. Під час головування Німеччини у 2003 – 2004 рр. Рада Безпеки прийняла Резолюцію 1540 з метою запобігання доступу недержавних суб'єктів до зброї масового знищення.

Інші важливі елементи політики Німеччини в рамках ООН включають зміцнення міжнародного права, захист прав людини та захист навколишнього середовища.

Німеччина – член НАТО з 1955 р. Після возз'єднання Німеччини в 1990 р., колишня Східна Німеччина стала частиною НАТО. Сьогодні близько 5000 німецьких солдатів служать під прапором НАТО. Бундесвер бере участь у місії під керівництвом НАТО в Косово з березня 1999 р., а також у операції ISAF під керівництвом НАТО в Афганістані.

Світова організація торгівлі (СОТ), заснована у 1995 р., покликана підтримувати виконання існуючих угод про міжнародну торгівлю і є форумом для переговорів щодо лібералізації світової торгівлі. Німеччина в рамках СОТ наполегливо виступає за активніше залучення країн, що розвиваються, в систему світової торгівлі.

Основне завдання Міжнародного валютного фонду (МВФ), розташованого у Вашингтоні, – сприяти макроекономічній стабільності 186 держав-членів організації.

Німеччина – важливий акціонер Міжнародного валютного фонду, що має частку близько 6 відсотків у його капіталі; ФРН бере суттєву участь у прийнятті рішень установи.

Отже, із своїм об'єднанням Федеративна Республіка Німеччина набула не тільки суверенності держави, але і стала на шляху побудови нової власної моделі світової політики. Здійснюючи власну європейську по-

літику шляхом міжнародного співробітництва, Німеччина здобула довіру інших держав світу та взяла на себе відповідальність за підтримання миру та безпеки у світі. Напрямами своєї політики Німеччина визначила підтримання подальшої інтеграції країн Європи у ЄС та розвиток різновекторних відносин між ними. Беручи участь у різних міжнародних організаціях, вона сприяє вирішенню глобальних економічних, екологічних, та політичних проблем, питань енергетичних ресурсів та клімату, а також підтримує розвиток рівних та демократичних відносин з усіма країнами світу.

Але політичні зміни в світі кінця ХХ ст. зумовили необхідність формування й реалізації Німеччиною нових геополітичних завдань та інтересів. Держава активно закріплює свої лідерські позиції в різних регіонах світу. Вона залишається головним «локомотивом» та потугою Європейського Союзу, сприяє економічному розвитку та підтриманню реформ у країнах Азії, а також є одним із найбільших інвесторів країн Американського континенту. Оскільки економіка країни орієнтована на експорт, тому партнерські торговельні відносини вона підтримує практично у всьому світі.

Яким би важливим не був політичний напрям двосторонніх відносин, найпріоритетнішою виявилася конкретна економічна віддача від такого співробітництва. Україна увійшла до десятки головних торговельних партнерів Німеччини у Центральній і Східній Європі й упевнено посідає друге місце після Росії в торгівлі ФРН з країнами СНД та Балтії. Домінуючими статтями українського імпорту є продукція машинобудування, автотранспортні засоби, електротехнічні вироби.[2]

Серед країн Європейського Союзу Німеччині належить провідне місце у зовнішньоторговельному обороті України. Частка Німеччини в експорті України у країни ЄС за останні роки становить 28-32% експорту. Це означає, що у найближчому майбутньому ці дві країни залишаться основними торговельними партнерами України в Європі й слугуватимуть барометром чи орієнтиром і для інших країн регіону стосовно можливості плідної співпраці та налагодження взаємовигідних зв'язків із Україною. Проаналізуємо динаміку зовнішньої торгівлі України з країнами ЄС за 2010-2014рр.

За останні 5 років ми бачимо що експорт товарів має тенденцію до зростання, лише в 2014 році експорт зменшився у порівняння з 2013 роком та майже досяг результат 2010 року.

Графік представлений на рис. 2 детальніше проілюструє динаміку торгівлі товарами з Німеччиною за 2014-2015рр

У товарній структурі експорту продовжують домінувати товари металургійної та текстильної промисловості, з певним зниженням хімічної галузі. Водночас привабливим виглядає (хоча і незначне) зростання технічних засобів. Загалом експорт України у Німеччину характерний домінуванням товарів низької технологічної переробки з низьким рівнем доданої вартості.

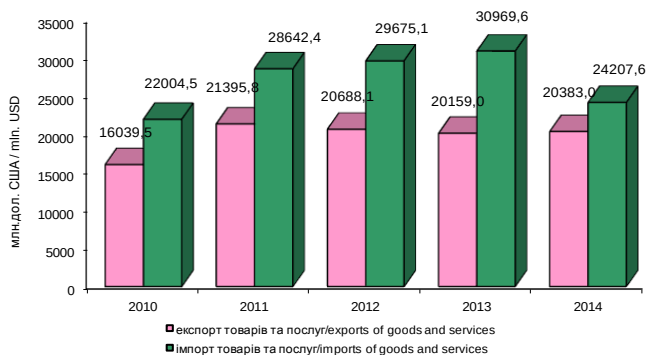

Рис.1. Динаміка зовнішньої торгівлі України з країнами ЄС за 2010-2014рр.

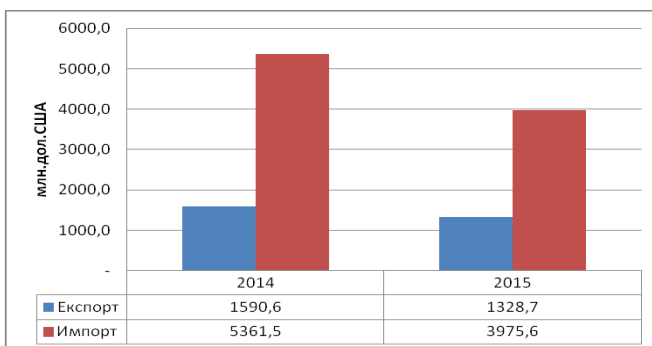

Рис.2. Динаміка торгівлі товарами з Німеччиною за 2014 – 2015 рр. [4]

У товарній структурі імпорту з Німеччини переважають товари високого ступеня переробки. Зважаючи на виняткову роль Німеччини у Європейському Союзі, орієнтація українського бізнесу на цю країну не просто бажана, а навіть необхідна для сприяння плідному економічному співробітництву України з ЄС.

Звичайно, рівень технологічної оснащеності України суттєво відстає від німецького рівня. Однак у сучасній системі розподілу праці це не становить перешкоди для плідних економічних контактів. Навпаки, виробничі потужності України, поряд з порівняно кваліфікованою і відносно дешевою робочою силою, можуть навіть сприяти плідній кооперації. До того ж проміжна переробка з часом може збільшувати додану вартість у міру накопичення досвіду та розширення довіри між економічними агентами. Важливо лише, щоб "патріотичні" сили України не вимагали "рівноцінного" партнерства, адже це згубно вплине на зароджувані паростки співпраці.

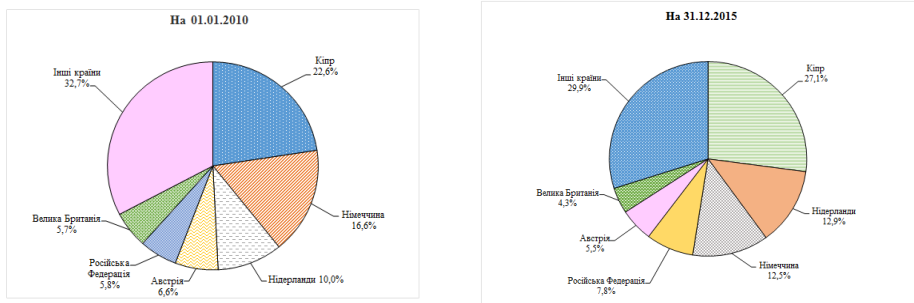

Рис. 3. Структура прямих іноземних інвестицій в економіці України за країнами світу [4]

Приплив німецьких капіталів, активна участь відомих фірм ФРН у модернізації багатьох перспективних українських підприємств набуває вирішального значення. Якщо у 2010 р. обсяги прямих німецьких інвестицій в Україні становили 16,6%, то в 2015р. вони зменшились до 12,9%. Серед країн ЄС Німеччина посідає третє місце після Кіпру та Нідерландів за обсягами інвестицій. Зростає інтерес німецьких інвесторів до реалізації проектів із розробки родовищ нафти, її переробки, транспортування, розвитку інфраструктури пасажирського і вантажного транспорту, модернізації та розширення зв'язку. Серед головних перешкод, які стримують надходження німецького та загалом іноземного приватного капіталу до України, залишаються недостатньо чітка і нестабільна законодавча база, невирішеність питання про власність на землю, повільні темпи приватизації, занадто високі податки, суперечності у податковій політиці, недостатньо розвинута банківська система [3]. Отже, є всі підстави сподіватися, що подальший розвиток українсько-німецьких зв'язків буде не менш динамічним, ніж у ХХІ ст. Запорука цього – історія плідної співпраці на сучасному етапі, досягнутий високий рівень взаєморозуміння між народами, спільні інтереси у розбудові мирної та стабільної Європи, прагнення урядів двох країн впевнено, крок за кроком йти курсом утвердження стабільного партнерства, взаємного розв'язання проблем.

ЛІТЕРАТУРА

1. Онлайн Библиотека. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://readbookz.com>
2. Статистические данные ЕС. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/sector-accounts/data/annual-data>
3. База данных внешней торговли. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://data.trendeconomy.ru/trade>
4. Державна служба статистики. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>